

ת"פ 42698/02/23 - מדינת ישראל נגד מ' ב'

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 42698-02-23 מדינת ישראל נ' ב'(עציר)

בפני כבוד השופטת מריה פיקוס בוגדאנוב
בעניין: המאשימה
נגד
הנאשם
מדינת ישראל
מ' ב' (עציר)

גזר דין

הנאשם הורשע, על סמך הודאתו, בביצוע עבירות של גניבה בניגוד לסעיף 384 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**"), דרישה נכס באיומים בניגוד לסעיף 404 רישא לחוק העונשין והחזקת סכין שלא כדין, בניגוד לסעיף 186(א) לחוק העונשין.

עובדות כתב האישום בו הורשע הנאשם:

במועד הרלוונטי לכתב האישום היה המתלונן מוכר בחנות בנשר.

ביום 14.2.23 בשעה 11:28 או סמוך לכך, עת נתן המתלונן שירות ללקוחות בחנות, נכנס הנאשם לחנות ואיים על המתלונן בפגיעה שלא כדין בגופו ובחירותו, והן באמרה בכך שהלך לעבר המתלונן, שבידו אוחז הוא בסכין ואמר למתלונן "זה שוד תתקשר למשטרה".

בהמשך, נכנס הנאשם מאחורי דלפק המתלונן, לקח שקית שחורה מהחנות ומילא אותה ב-6 בקבוקי אלכוהול בשווי 1,020 ₪ (להלן: "**הרכוש**"), שאותם נטל מהחנות ללא הסכמת הבעלים ובמטרה לשלול את הרכוש שלילת קבע מבעליו, וכן עזב את המקום כשהרכוש באמתחתו.

ראיות לעונש:

ב"כ המאשימה הגישה גיליון רישום פלילי של הנאשם (טע/2) הכולל הרשעה קודמת בגין תקיפת בת זוג משנת 2019.

טיעוני הצדדים לעונש:

ב"כ המאשימה טענה בטיעוניה בכתב (טע/1) כי הערכים המוגנים בהן פגע הנאשם הינם שלמות הגוף, קדושת החיים, הזכות לחיים ללא פחד, הגנה על חופש הפעולה והבחירה של הפרט והזכות החוקתית לקניין.

באשר לנסיבות הקשורות בביצוע העבירות נטען כי הנאשם איים על המתלונן ודרש רכוש בנסיבות של שוד. עוד נטען כי הנאשם נשא על גופו סכין.

ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 ל-24 חודשי מאסר בפועל והפנתה לפסיקה ממנה ביקשה ללמוד על מדיניות הענישה הנוהגת. יצוין כבר כעת כי מעיון בפסיקה אליה הפנתה המאשימה, המתחמים שנקבעו שם נמוכים במחצית מהמתחם לו עתרה המאשימה.

עוד נטען, כי בעניינו של הנאשם אין אופק טיפולי, בהעדר תסקיר וכי לחובתו הרשעה אחת בעבירת אלימות כלפי בת זוג.

לאור האמור, ביקשה ב"כ המאשימה להשית על הנאשם מאסר בפועל במרכז המתחם לו עתרה, מאסר על תנאי מרתיע וקנס.

ב"כ הנאשם טען כי נסיבות ביצוע העבירות אינן חמורות, מאחר והנאשם ביצע את העבירות בפנים גלויות, כשבעל החנות מכיר אותו, כשלא נעשה ניסיון לפגוע במתלונן.

עוד נטען, כי יש להתחשב בכך שהמעשים בוצעו על ידי הנאשם על רקע מצבו הנפשי המעורר הגם שהתקבלה חוות דעת לפיה הנאשם כשיר לעמוד לדין והיה אחראי לביצוע מעשיו. לעניין זה, הפנה ב"כ הנאשם לדו"ח פעולה של השוטר שעצר את הנאשם (טע/4) ולמזכר בו תועדה שיחה שהתנהלה בין השוטר לאשת הנאשם (טע/5) וביקש ללמוד מהם על מצבו הנפשי של הנאשם ביום ביצוע העבירות. בנוסף, הגיש ב"כ הנאשם זימון לביקור אצל הפסיכיאטרית המטפלת בו שנקבע ליום האירוע (טע/7).

בנוסף, הפנה ב"כ הנאשם לאסופת מסמכים בדבר מצבו הנפשי של הנאשם (טע/6) וכן הגיש חו"ד פסיכיאטרית מיום 23.2.23 (טע/3) שם נקבע כי אמנם הנאשם אינו שרוי במצב פסיכוטי בעת הבדיקה, ואין שום רמזים שהיה שרוי במצב פסיכוטי בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו, אך מהממצאים עולה כי בעת בביצוע העבירה הנאשם היה תחת השפעת סמים. עוד נקבע בחוות הדעת כי הנאשם נמצא כשיר לעמוד לדין ולשאת את עונשו.

ב"כ הנאשם טען כי המתחמים שהציגה המאשימה נוגעים לנסיבות אחרות, אשר אינם רלוונטיים לעניינו.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה (טע/8) וביקש ללמוד ממנה כי מתחם העונש ההולם נע בין 4 ל-8 חודשי מאסר בפועל. עוד הפנה ב"כ הנאשם לרע"פ 1727/14 **מימון נ' מדינת ישראל**, בו נקבע שגם אם הנאשם כשיר משפטית לעמוד לדין, לא ניתן להתעלם מכך שהרקע למעשים הוא מצבו הנפשי.

ב"כ הנאשם טען כי יש לתת את הדעת לעובדה שהנאשם עצור לתקופה של מעל חודשיים וחצי, וכי הוא הודה במעשים והביע חרטה.

לאור כל האמור, ובשים לב למצבו הנפשי של הנאשם עתר ב"כ הנאשם להשית על הנאשם עונש בתחתית המתחם לו עתר.

דברי הנאשם:

הנאשם הביע צער על מעשיו ועל רצונו להיות במעקב פסיכיאטרי רציף.

דין והכרעה:

הנאשם הורשע בביצוע מספר עבירות, אך הן בוצעו ברצף אחד ועל כן לצורך קביעת מחתם העונש ההולם, בהתאם למבחן "הקשר הדוק" (ע"פ 4910/13 **ג'אבר נ' מדינת ישראל** (29.10.14)) יש לראות אותן כאירוע אחד.

על כן, אקבע לכל העבירות מתחם עונש הולם אחד.

תיקון 113 לחוק העונשין קובע כי העיקרון המנחה בענישה הוא עקרון ההלימה - קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בהתאם לסעיף 40ג לחוק העונשין, על בית המשפט לקבוע מתחם עונש הולם למעשה העבירה, שביצע הנאשם, בהתאם לעיקרון המנחה, ולשם כך יתחשב בית המשפט בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, כשבתוך מתחם העונש ההולם יגזור בית המשפט את העונש המתאים לנאשם.

הערכים החברתיים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם הינם הגנה על שלמות גופו של אדם, ביטחונו ורכושו.

העבירה של דרישת נכס באיומים, יכולה להכיל בתוכה מגוון רחב של התנהגויות, בין אם כאלה שחמורות פחות ובין אם כאלה שמצויות אך כפסע מעבירת השוד, כמו במקרה שבפנינו.

התכנון שקדם לביצוע העבירות: מדובר בביצוע עבירה מתוכנן, כאשר הנאשם הצטייד בסכין עת הגיע לחנות כדי לבצע את העבירה, הגם שלא מדובר בביצוע מתוכנן.

הנזק שנגרם בפועל ממעשי הנאשם: הגם שבמקרה זה לא נגרם נזק פיזי למתלונן אלא רק נזק כספי, לא ניתן להתעלם מהפגיעה שנגרמה בתחושת ביטחונו האישי של המתלונן, כאשר הנאשם אוזח בסכין ואומר לו כי מדובר בשוד.

כאמור, למתלונן נגרם נזק כספי מכך שהנאשם גנב מהחנות 6 בקבוקי אלכוהול בשווי של כ-1,000 ₪.

הנזק שהיה עלול להיגרם מביצוע העבירות על ידי הנאשם: אמנם לא נגרם במהלך האירוע נזק פיזי למתלונן, בנסיבות ביצוע העבירה קיים פוטנציאל לנזק חמור נוכח העובדה כי הנאשם החזיק בסכין במהלכו.

קירבה לסייג לאחריות הפלילית:

ב"כ הנאשם טען כי יש לקבוע מתחם בעניינו של הנאשם בהתחשב בקרבת הנאשם לסייג לאחריות הפלילית בשל היותו סובל מתחלואה נפשית.

לשם תמיכה בטענותיו הגיש ב"כ הנאשם חוות דעת פסיכיאטרית מיום 23.2.23 (טע/3), מסמכים רפואיים ממרכז לבריאות הנפש מעלה הכרמל (טע/6) וזימנו של הנאשם ביום האירוע לתור אצל פסיכיאטר בקהילה (טע/7). עוד הפנה ב"כ הנאשם לשיחה בין אשת הנאשם עם המשטרה ולמזכר שערך שוטר אשר עיכב את הנאשם לתחנה.

מכל המסמכים שהוגשו עולה תמונה לפיה הנאשם עושה שימוש לרעה בסמים, והפרעות נפשיות מהם סובל אף הם על רקע שימוש כאמור.

מחוות דעת שהוגשה בעניינו של הנאשם עולה כי הנאשם לא היה שרוי במצב פסיכוטי בעת הבדיקה, ואין שום רמזים שהיה שרוי במצב פסיכוטי בעת ביצוע העבירה המיוחסת לו ועל כן נמצא כי הוא כשיר לעמוד לדין ואחראי למעשיו. בנוסף נקבע בחוות הדעת כי הנאשם סובל מהפרעות מנטליות והתנהגויות על רקע שימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים והפרעת אישיות דיסוציאלית הנובעים משימוש בסמים, אך לא מדובר בבעיה נפשית במובן המשפטי.

כן צוין כי מהחומר שנמצא ברשות הפסיכיאטר ומהנתונים שהתקבלו מפי הנאשם ניתן ללמוד כי בעת ביצוע העבירה היה הנאשם תחת השפעת סמים.

אינני מתעלמת מהעובדה כי הנאשם אושפז במהלך השנים עקב מצב פסיכוטי, אך בהתאם למסמכים רפואיים אף הוא

נבע משימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים.

מכאן כי לא מדובר בנאשם הסובל ממחלת נפש אלא במי שעושה שימוש בסמים על בסיס קבוע ולעיתים על רקע זה מפתח תסמינים נפשיים, שמקורם לא במחלת נפש. יודגש כי בהתאם לחוות הדעת בזמן ביצוע העבירות מושא כתב האיום הנאשם לא היה במצב פסיכוטי כלל אלא תחת השפעת סמים.

מכאן כי לא מדובר בקרבה לסייג של אי שפיעות דעת.

באשר לקרבה לסייג - שכרות, בפסיקה נקבע, כי נוכח העובדה כי אין מצב שכרות, אליו נכנס הנאשם בהתנהגות חופשית, פוטרת נאשם מאחריות הפלילית, הרי לא יכולה להתקיים גם קרבה לסייג כאמור.

לעניין זה אפנה לאמור בת"פ (מחוזי י-ם) 39189-05-18 **מדינת ישראל נ' פלוני** (01.05.2019) והפסיקה המוזכרת שם:

"בכל הנוגע לטענה של קרבה לסייג השכרות - הנאשם נטל מיוזמתו כמות מוגברת של כדורי קלונקס בטרם ביצע את השוד נשוא האישום השני. ההגנה לא הגישה חוות-דעת מטעמה בשאלה מהי ההשפעה האפשרית של נטילת 16 כדורי קלונקס בטרם ביצוע המעשים נשוא האישום האמור. אף אם אניח כי נטילת הכדורים הובילה למצב של פגיעה פוטנציאלית ביכולת הריסון העצמי והשליטה במעשים, הרי הנאשם הכניס עצמו למצב זה מדעת. בהתאם להלכה הפסוקה, אין לראות בהתנהלות מסוג זה משום קרבה לסייג השכרות או הצדקה להקלה בעונש (ראו והשוו: דעת-הרוב בע"פ 7701/14 אל טייב נ' מדינת ישראל (16.5.2016); עוד ראו והשוו: ע"פ 6001/13 קסה נ' מדינת ישראל (29.1.2014), פס' 10)." (ההדגשה לא במקור מ.פ.ב.)

מכאן שלא מתקיימת בעניינו של הנאשם קרבה לסייג לצורך קביעת המתחם, אך יש להזדקק לטענה של תחלואה כפולה במסגרת גזירת דינו של הנאשם בתוך המתחם.

בשים לב לנסיבות ביצוע העבירה כפי שפורטו לעיל, אני קובעת כי פגיעה בערך המוגן היא ממשית.

מדיניות הענישה הנהוגה:

מעיון בפסיקה אליה הפנו אותי צדדים, ופסיקה נוספת עולה כי מתחמים בגין עבירה של דרישת נכס באיומים נעים בין מספר חודשי מאסר שבמקרים מתאימים ניתן לרצות בעבודות שירות ועד לתקופה של מאסר בפועל לתקופה ארוכה.

· בע"פ 7353/18 **רון חדד נ' מדינת ישראל** (1.4.19), המערער הורשע בעבירה של דרישת נכס באיומים. המערער הלך אחרי המתלוננת ברחוב, במטרה לגנוב את הטלפון בו החזיקה, ומשהתקרב אליה החל לרוץ לכיוונה. כשנפגשו, הושיט המערער את ידו לעבר המתלוננת כדי לקחת את הטלפון, אך המתלוננת התנגדה. המערער אחז במתלוננת בשתי ידיו וניער אותה בחוזקה, כדי לקחת ממנה את הטלפון. משהבינה המתלוננת כי המערער מעוניין בטלפון, השליכה אותו על הרצפה והמערער לקח את המכשיר. **בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 לבין 28 חודשי מאסר בפועל.** נוכח שיקולי השיקום, בית משפט המחוזי חרג לקולא ממתחם שנקבע וגזר על המערער עונש של 5 חודשי מאסר בפועל, לריצוי בדרך של עבודות שירות, מאסר על תנאי, צו מבחן ופיצוי למתלוננת. ערעור שהוגש לבית המשפט העליון התקבל במובן זה שבמקום רכיב המאסר בפועל בדרך של עבודות שירות, הוטל על

המערער צו של"צ בהיקף של 300 שעות, בשים לב לאופק השיקומי החיובי.

· בע"פ 7538/11 **ג'קי גיגי נ' מדינת ישראל** (21.02.12) המערער נכנס לחנות YELLOW בתחנת דלק, בשעה 3:00 לפנות בוקר וביקש למשוך כסף באמצעות כרטיס אשראי. המתלוננת, שעבדה במקום סירבה, שכן לא ניתן למשוך כסף באמצעות כרטיס אשראי ללא תעודה מזהה. כעבור 20 דקות המערער חזר לחנות ודרש מן המתלוננת באיומים למסור לידי את כספי החנות, ולקח מתוך הקופה סכום של 900 ש"ח. לאחר מכן, איים המערער על המתלוננת באמצעות מזלג ודרש ממנה את מכשיר הטלפון הנייד שברשותה. המתלוננת אמרה שאין ברשותה מכשיר טלפון ובתגובה שבר המערער את מכשיר האינטרקום שנמצא בחנות. המערער הורשע בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים ובעבירה של היזק בזדון. בנוסף המערער צירף שני תיקים נוספים, והורשע בין היתר, בעבירות איומים, היזק לרכוש במזיד והחזקת סם לצריכה עצמית. בית המשפט המחוזי הטיל על המערער עונש של 8 חודשי מאסר בפועל והפעיל במצטבר עונש של 4 חודשי מאסר על תנאי וענישה נלווית. בית המשפט העליון דחה את הערעור, למעט קיזוז מהעונש של הימים בהם שהה המערער במעצר.

· בע"פ 9218/11 **פלוני נ' מדינת ישראל** (5.6.12), הקל בית-המשפט העליון בעונשו של מערער, אשר הורשע בעבירות של דרישת נכס באיומים והחזקת סכין שלא כדין באופן שהעמיד את עונשו על 9 חודשי מאסר תחת 12 חודשים שהוטלו על ידי בית המשפט המחוזי. במקרה זה דובר על מערער כבן 20, אשר לפי עובדות כבת האישום המתוקן ניסה באיומי סכין ליטול מחשב נייד מידהים של קטינים.

· בעפ"ג 57516-06-14 **מדינת ישראל נ' אלי דהן** (22.1.15) המשיב הורשע על פי הודאתו בעבירה של דרישת נכס באיומים. המשיב דחף את המתלונן, סטר לו פעמיים על פניו ודרש ממנו לשלם עבור אדם אחר כסף בכוונה לגנבו. בית משפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה ל-6 חודשי מאסר בפועל, והמשיב נדון ל-17 ימי מאסר וענישה נלווית. המדינה ערערה על קולת העונש ובית המשפט המחוזי קיבל את הערעור, קבע כי המתחם שקבע בית המשפט השלום היה מקל, והשית על המשיב 6 חודשי מאסר בפועל, לאחר שלא נמצא מתאים לבצע עבודות שירות וענישה נלווית.

· בת"פ 57240-02-13 **מדינת ישראל נ' חטיב** (20.10.13) הורשע נאשם, כבן 19, בעבירות של דרישת נכס באיומים וגניבה שכוונו כנגד שני מתלוננים שונים. בית משפט השלום קבע כי מתחם הענישה ההולם בגין העבירות שביצע הנאשם **נע בין 6 חודשי מאסר בפועל ל-12 חודשי מאסר בפועל וענישה נלווית**. בית המשפט הטיל על הנאשם עונש של 7 חודשי מאסר בפועל, והפעיל שני מאסרים מותנים של 8 ו-6 חודשים, שהיו תלויים כנגד הנאשם, בחופף זה לזה ובמצטבר לעונש שהוטל בגין תיק זה, כך שבסה"כ היה על הנאשם לרצות 15 חודשי מאסר בפועל.

· בת"פ (מח' ב"ש) 3966-04-15 **מדינת ישראל נ' אלאעסם** (1.2.2016) **קבע בית המשפט מתחם ענישה שנע בין 6-14 חודשי מאסר בפועל** בגין עבירה של דרישת נכס באיומים. על הנאשם הוטלו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות וענישה נלווית.

· בת"פ (מח' י-ם) 26556-12-16 **מדינת ישראל נ' מולה** (17.9.18), הורשע הנאשם, על סמך הודאתו, בעבירה של דרישת נכס באיומים. הנאשם ואחר ניגשו למתלונן שעמד ברחוב, לחץ את ידו בחוזקה, תפס בחולצתו, איים שיכה אותו ודרש לדעת מה יש בכיסיו. המתלונן בשל חששו מפניו של הנאשם, הוציא את

הדברים שבכיסיו והנאשם נטל ממנו את מכשיר הטלפון הנייד. בית משפט קבע כי **מתחם העונש ההולם נע בין מספר חודשי מאסר שיכול וירוצו בעבודות שירות ועד ל-18 חודשי מאסר בפועל**. בית המשפט החליט לחרוג ממתחם העונש משיקולי שיקום והשית על הנאשם צו של"צ בהיקף של 600 שעות לצד ענישה נלווית.

בת"פ 3698-11-14 (מחוזי חיפה) **מדינת ישראל נ' חנונוב** (18.6.2015) הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בשתי עבירות של דרישת נכס באיומים (סיפא), גניבה, החזקת סכין והיזק בזדון. הנאשם דרש מהמתלוננים (הוריו) כסף באיומים, תוך שהוא מאיים באגרופים ואף בסכין מטבח ובמספרים. בית המשפט הביא בחשבון את חרטת הנאשם, נסיבות חייו ורצונו להשתקם לצד השתלבותו בהליך הטיפול והמלצת שירות המבחן לאפשר לו להמשיך בהליך הטיפול. **בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם העונש ההולם נע בין צו מבחן, של"צ ומאסר על תנאי לבין 12 חודשי מאסר בפועל**, וגזר על הנאשם עונש של 180 שעות של"צ, צו מבחן לשנתיים ומאסר על תנאי.

לאחר ששקלתי את נסיבות ביצוע העבירות, כפי שפורט לעיל, תוך שנתתי את דעתי לעובדה כי במהלך האירוע בוצעו מספר עבירות על ידי הנאשם, אני קובעת כי מתחם העונש ההולם בנסיבות תיק זה **נע בין 7 ל-14 חודשי מאסר לצד ענישה נלווית**.

לאחר ששקלתי את עניינו של הנאשם, לא מצאתי כי קיימות נסיבות חריגות המצדיקות סטייה ממתחם העונש ההולם אותו קבעתי לא לחומרא או לקולא.

באשר לנסיבות שאינן קשורות לביצוע העבירות:

שקלתי לקולא את הודאתו המיידית של הנאשם, במסגרת הליך מוקד, את נטילת אחריות על מעשיו והבעת חרטה. כמו כן נתתי את דעתי לתחלואה כפולה ממנו סובל הנאשם, שימוש מתמשך בסמים ומצב נפשי שהתפתח בעקבותיו. עוד שקלתי את העובדה כי לחובתו של הנאשם הרשעה קודמת אחד מלפני מספר שנים בגין תקיפת בת זוג, וכי בעבר הוא לא ריצה מאסרים בפועל.

לאחר ששקלתי את השיקולים המפורטים לעל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל בן 7 חודשים מיום מעצרו **בתאריך 14.2.23**.
 - ב. מאסר על תנאי בן 5 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופת התנאי עבירה רכוש או אלימות מסוג פשע, ויורשע בגינה.
 - ג. מאסר על תנאי בן 3 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו, והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור בתקופת התנאי עבירת רכוש מסוג עוון או עבירה של החזקת סכין, ויורשע בגינה.
- בשים לב לנסיבותיו האישיות של הנאשם לא מצאתי מקום להשית עליו עונש של קנס.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, ט"ו סיוון תשפ"ג, 04 יוני 2023, במעמד הצדדים.